

Uchwała Nr XIII/146/2019
Rady Miasta Skierniewice
z dnia 17 października 2019 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Skierniewice na lata 2019-2022 +”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 poz. 506, poz. 1309 i poz. 1696), oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878, z 2019 r. poz. 730) w związku z ust. 1 pkt 3 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz.U. z 2017 r. poz. 458) Rada Miasta Skierniewice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Skierniewice na lata 2019-2022 +”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skierniewice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Andrzej Melon

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA SKIERNIEWICE na lata 2019-2022+.

I. Wprowadzenie

I.1. Opis problemu zdrowotnego

Światowa Organizacja Zdrowia w swojej definicji określiła zdrowie jako „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko jako brak choroby lub zniechęcenia”. W ujęciu psychologicznym osoba zdrowa to osoba autonomiczna, twórcza, odpowiedzialna za siebie i za swoje życie. Ma ona świadomość sensu życia, potrafi tworzyć wartości i jest zdolna do dokonywania samodzielnych wyborów. Wiąże się to z faktem, że osoba zdrowa zdaje sobie sprawę ze swojego potencjału, może sobie radzić ze stresem, pracować efektywnie i funkcjonować w społeczeństwie. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. z dnia 5 kwietnia 2017 r., Dz.U. z 2017 r. poz. 882 z późn. zm.) uznaje, że „zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa”. Zgodnie z art. 3 ww. ustawy określenie osoby z zaburzeniami psychicznymi odnosi się do:

- osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne),
- osób upośledzonych umysłowo,
- osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Ustawa określa jednocześnie zadania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, tj.:

- promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym,

- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia i życzliwości, a także przeciwdziałanie dyskryminacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 przygotowany został „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Skierniewice na lata 2019 – 2022+”, który jest realizacją wytycznych określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 i w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Niniejszy Program wyznacza kierunki działań w zakresie organizacji opieki psychiatrycznej na terenie Miasta Skierniewice. Program przedstawia propozycje działań zwiększających dostępność i zmniejszających nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej, psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Zadania przewidziane do realizacji w programie przyczynią się do kształtowania właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, i przeciwdziałania ich dyskryminacji. Program zawiera diagnozę aktualnego stanu zdrowotnego w Mieście Skierniewice, aktualnej organizacji opieki psychiatrycznej, jak również cele Miasta Skierniewice w zakresie ochrony zdrowia psychicznego. W Programie zwrócono uwagę, że konieczne jest wypracowanie zintegrowanego systemu opieki psychiatrycznej oraz zapewnienie kompleksowej pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi.

I.2. Dane epidemiologiczne

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, iż ponad 450 milionów ludzi na świecie cierpi z powodu zaburzeń psychicznych. Ponad 27 % dorosłych Europejczyków doświadcza przynajmniej jednego z przejawów złego stanu zdrowia psychicznego w ciągu roku. Podobnie sytuacja wygląda w Polsce, gdzie rośnie liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych. U ponad 23 % badanych osób rozpoznano w ciągu życia przynajmniej jedno zaburzenie

psychiczne. Co czwarta przebadana osoba doświadczała więcej niż jednego zaburzenia, a co dwudziesta piąta – trzech i więcej. U około 10 % badanej populacji stwierdzono zaburzenia nerwicowe, natomiast zaburzenia nastroju wśród zgłaszanych dolegliwości stanowią łącznie 3,5 %, w tym aż 3 % stanowi depresja. Należy zaznaczyć, że depresja przez wzrost rozpowszechnienia staje się coraz bardziej istotnym problemem zdrowotnym oraz społecznym. Dużą grupę zaburzeń stanowią zaburzenia związane z używaniem substancji (12,8 %), w tym aż 11,9% to zaburzenia będące następstwami nadużywania alkoholu.

W „Diagnozie zasobów opieki psychiatrycznej w województwie łódzkim”, przygotowanej w 2016 roku w Wydziale Ochrony Zdrowia Departamentu Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, stwierdzono, że województwo łódzkie jest regionem o wysokim współczynniku (na 1 000 ludności) pacjentów poradni dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji – w 2015 roku wskaźnik ten wynosił 43,1 i był znacznie niższy niż w roku poprzednim (52,74). Wartość ta jednak nadal przekraczała średnią wartość dla całej Polski (41,4). Pod względem liczby pacjentów poradni zdrowia psychicznego, w porównaniu z innymi regionami, województwo łódzkie zajmowało w 2015 roku 6 miejsce (107 452 osób).

W województwie łódzkim, w 2015 roku zarejestrowanych w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji były 107 452 osoby (o 24 609 mniej niż w roku poprzednim), w tym zdecydowaną większość – 85,4% (91 817) stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (bez uzależnień). Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu były drugą pod względem częstości przyczyną korzystania z poradni, stanowiąc 11,1% (11 904).

Prawie co trzecią osobę cierpiącą na zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (bez uzależnień) diagnozowano pod kątem zaburzeń nerwicowych (29 637). Znaczną część pacjentów stanowili cierpiący na zaburzenia nastroju/ afektywne (19 796) oraz posiadający diagnozę zaburzeń organicznych, włącznie z zespołami objawowymi (18 793). Pacjenci zarejestrowani w poradniach zdrowia psychicznego, u których zdiagnozowano schizofrenię stanowili ponad 10% (9 823 osób).

W grupie pacjentów leczonych z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu (11 904) ponad 92% (10 983 osoby) stanowiły osoby z rozpoznanym zespołem uzależnienia lub zespołem abstynencyjnym. W przypadku zaburzeń spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych odsetek pacjentów z zespołem uzależnienia lub

zespołem abstynencyjnym był niższy niż w przypadku używania alkoholu i wynosił 71% (1 681 osób z 2 369). Ostre zatrucia i używanie szkodliwych substancji są natomiast znacznie częściej diagnozowane w przypadku używania środków psychoaktywnych (16,4%) niż alkoholu (5,1%).

Bardzo dużą grupę stanowią również pacjenci z zaburzeniami depresyjnymi. Zaburzenia te są definiowane na podstawie specjalnie sporządzonych zasad diagnostycznych. Zaburzenia depresyjne często występują już w bardzo młodym wieku, ograniczają prawidłowe funkcjonowanie i bardzo często mają charakter nawracający. Przewlekłe choroby somatyczne zwiększają ryzyko wystąpienia depresji, natomiast brak odpowiedniego leczenia może zwiększać ryzyko występowania nowych chorób somatycznych. Dlatego też tak istotne jest podejmowanie profilaktycznych działań mających na celu zapobieganie, wczesne wykrywanie i leczenie depresji. Jednym z najistotniejszych problemów związanych z występowaniem zaburzeń depresyjnych jest fakt, iż zaburzenia te stanowią czynnik wysokiego ryzyka popełniania samobójstw. U osób w podeszłym wieku ryzyko wystąpienia depresji zwiększają negatywne zdarzenia życiowe, samotność, śmierć bliskich, pogorszenie stanu zdrowia, brak wsparcia społecznego i dostrzegane niedostatki i niedomagania. Stygmatyzacja i dyskryminacja osób chorych psychicznie, oraz ludzi o odmiennych przekonaniach czy pochodzeniu kulturowym należą do podstawowych przeszkód, jakie trzeba pokonać przy promowaniu integracji społecznej i wzmacnianiu więzi społecznych.

I. 3. Opis obecnego postępowania w województwie łódzkim

W ramach opieki ambulatoryjnej (dane pochodzą z Regionalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Łódzkiego na lata 2017-2022), w 2015 roku w województwie łódzkim funkcjonowało:

- 91 poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych, w których udzielono 384 018 porad,
- 14 poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, w których udzielono 63 743 porady,
- 32 poradnie odwykowe (alkoholowe), w których udzielono 88 662 porady,
- 5 poradni profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, w których udzielono 30 034 porady,
- 28 poradni psychologicznych, w których udzielono 21 594 porady.

W psychiatrycznym lecnictwie ambulatoryjnym zatrudnionych było łącznie 1 225

osób, z czego dwie trzecie stanowili psycholodzy (33% - 410) i lekarze (33% - 406). Znaczna większość kadry medycznej pracowała w poradniach zdrowia psychicznego oraz w poradniach odwykowych. Spośród wszystkich zatrudnionych w ambulatoryjnej opiece psychiatrycznej, 4,7% osób posiadało certyfikat psychoterapeuty.

W poradniach zdrowia psychicznego (dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży) zatrudnionych było m.in. 315 lekarzy (w tym 35 z pierwszym stopniem specjalizacji z psychiatrii i 216 z drugim stopniem specjalizacji i specjalistów psychiatrów zgodnie z nowym systemem jednostopniowym) i 285 psychologów.

W poradniach odwykowych (alkoholowych i dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych), wśród osób pracujących przeważali terapeuci uzależnień (40% zatrudnionych - specjaliści oraz instruktorzy), lekarze stanowili 29%, natomiast psychologowie - 15% zatrudnionych.

W poradniach psychologicznych pracowały łącznie 123 osoby, w tym większość (71%) stanowili psycholodzy. Jedynie 8 osób zatrudnionych w poradniach psychologicznych posiadało certyfikat psychoterapeuty.

W ramach opieki stacjonarnej w 2015 roku na terenie województwa funkcjonowało 1 836 łóżek psychiatrycznych (oddziały psychiatryczne całodobowe, oddziały leczenia uzależnień całodobowe). Spośród nich 67% (1 223) stanowiły łóżka w szpitalach o profilu psychiatrycznym, a pozostałe – łóżka psychiatryczne w tzw. szpitalach ogólnych. Liczba leczonych chorych w regionie wyniosła w 2015 roku 24 007 osób.

Ponadto, w regionie funkcjonowały 4 ośrodki MONAR i ośrodki dla uzależnionych od środków psychoaktywnych, które dysponowały 214 miejscami, dwa zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób chorujących psychicznie z 60 łózkami oraz hostele oferujące 120 miejsc.

W szpitalach psychiatrycznych w województwie łódzkim i ośrodkach MONAR (bez szpitali ogólnych posiadających w swojej strukturze oddziały psychiatryczne oraz ZOL), wg stanu na 31.12.2015 roku, zatrudnionych było 132 lekarzy, 365 pielęgniarek, 60 psychologów, 98 terapeutów (specjalistów terapii uzależnień, instruktorów terapii uzależnień, terapeutów zajęciowych i innych terapeutów) oraz 7 pracowników socjalnych. Spośród ww. osób, 29 posiadało certyfikat psychoterapeuty. W zakładach opiekuńczo-leczniczych dla psychicznie chorych, zatrudnionych było 37 osób; zdecydowaną większość (60%) stanowiły pielęgniarki.

W ramach ośrodków/zespołów opieki psychiatrycznej pozaszpitalnej w 2015 roku na

terenie województwa dostępnych było 546 miejsc. W 2015 roku na terenie województwa łódzkiego funkcjonowało 7 zespołów leczenia środowiskowego, które miały pod swoją opieką 3 708 pacjentów.

Łódzki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (ŁOW NFZ) posiadał 122 umowy z 99 podmiotami realizującymi świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień. Świadczenia tego rodzaju udzielane były w warunkach: stacjonarnych (oddziały psychiatryczne i oddziały leczenia uzależnień), oddziału/ośrodka dziennego (psychiatrycznego oraz leczenia uzależnień) i ambulatoryjnych (poradnie psychiatryczne i zespoły leczenia środowiskowego i poradnie leczenia uzależnień).

W 2015 roku w województwie łódzkim istniało 108 zakładów pracy chronionej, w których pracowało 9 599 osób niepełnosprawnych, w tym 2 664 osoby chore psychicznie i upośledzone umysłowo, 6 zakładów aktywności zawodowej (154 pracowników, w tym 105 osób chorych psychicznie), 3 centra integracji społecznej, 7 klubów integracji społecznej i 85 spółdzielni socjalnych. Zorganizowano 171 turnusów rehabilitacyjnych, w których uczestniczyło 1 880 osób, w tym 72 osoby ze względu na chorobę psychiczną.

Do dyspozycji osób z zaburzeniami psychicznymi było 47 środowiskowych domów samopomocy, 64 domy pomocy społecznej, 55 mieszkań chronionych i 40 warsztatów terapii zajęciowej.

II. Charakterystyka miasta i mieszkańców

II. 1. Położenie miasta

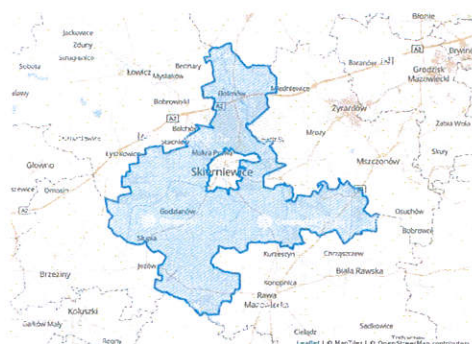
Miasto Skierniewice położone jest w północno-wschodniej części województwa łódzkiego. Jest miastem na prawach powiatu. Stanowi jednocześnie siedzibę władz sąsiedniego powiatu ziemskiego (powiat skierniewicki). W Mieście zlokalizowana jest również siedziba władz gminy wiejskiej Skierniewice. Dla gmin powiatu ziemskiego, tj. gmin: Skierniewice, Bolimów, Maków, Lipce Reymontowskie, Słupia, Godzianów, Głuchów, Nowy Kawęczyn i Kowiesy, Miasto Skierniewice stanowi ośrodek centralny – jest miejscem funkcjonowania obiektów usługowych z zakresu usług wyższego rzędu, m.in. ochrony zdrowia, szkolnictwa wyższego i średniego, kultury, sportu, bankowości, handlu i bezpieczeństwa publicznego.

Skierniewice pełnią również funkcję węzła drogowego i kolejowego obsługującego otaczające gminy, stanowią rynek pracy dla ludności zamieszkującej obszary wiejskie, są

miejszem, do którego emigruje ludność z tych obszarów. Stanowią lokalny rynek zbytu produktów rolnych i zaopatrzenia w środki produkcji gospodarstw rolnych prosperujących na otaczających terenach wiejskich, ale także lokalny rynek zaopatrzenia ludności z obszarów wiejskich; dla części ośrodków wiejskich gminy Skierniewice, Miasto stanowi miejsce, gdzie mieszczą się siedziby administracji kościelnej – parafii rzymsko - katolickich wraz ze świątyniami i cmentarzami grzebalnymi.

Miasto Skierniewice położone jest pomiędzy dwoma aglomeracjami miejskimi – Warszawą i Łodzią, co nie pozostaje bez wpływu na jego rozwój społeczno-gospodarczy. Odległość od Warszawy wynosi około 81 km, zaś od Łodzi około 69 km.

Miasto Skierniewice sąsiaduje z gminą wiejską Skierniewice oraz na niewielkim odcinku z gminą wiejską Maków. Powierzchnia Miasta stanowi 34,6 km kw. (stan na 1 stycznia 2015).

II. 2. Dane demograficzne

Stan ludności na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił 47 375 mieszkańców. W 2018 roku USC w Skierniewicach wystawiło 928 aktów urodzenia, 316 aktów małżeństwa i 695 aktów zgonu. W 2018 roku odnotowano w aktach małżeństw w tutejszym USC 147 wyroków o rozwodzie i dwa wyroki o separacji.

Zmiany demograficzne wskazują na starzenie się społeczeństwa. W Skierniewicach na koniec grudnia 2018 roku było:

Podział społeczeństwa ze względu na wiek						
Wiek	Kobiet 2017	Mężczyzn 2017	Ogółem	Kobiet 2018	Mężczyzn 2018	Ogółem

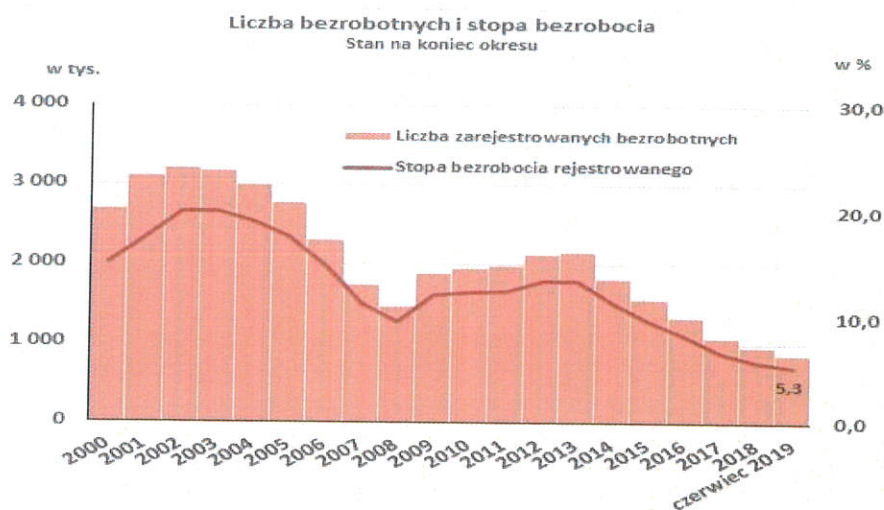
19-60	13 227	12 940	26 167	13 106	12 639	25 745
> 60	7 297	5 065	12 362	7 397	5 102	12 499

Oznacza to, że systematycznie zwiększa się udział ludzi starszych poza okresem produktywności. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że współczynnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym), w 2015 roku wyniósł 60,1. Zmiany demograficzne powodują wzrost popytu na usługi pielęgnacyjne, opiekuńcze, opiekuńczo-lecznicze, w tym także z zakresu chorób psychicznych.

Z danych Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że na terenie Miasta Skierniewice wzrasta liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności ze względu na choroby umysłowe i psychiczne. W 2016 roku takich orzeczeń wydano 51, w 2017 – 56, a w 2018 już 76.

Rok	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Liczba orzeczeń dla osób ze stopniem znacznym	Liczba orzeczeń dla osób ze stopniem umiarkowanym	Ogółem
2016	01 - Umysłowe	3	3	51
	02- Psychiczne	8	35	
	12- Całościowe	1	1	
2017	01-Umysłowe	2	3	58
	02-Psychiczne	11	37	
	12-Całościowe	0	3	
2018	01-Umysłowe	7	3	76
	02-Psychiczne	10	47	
	12-Całościowe	4	5	

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Skierniewicach w 2018 roku były zarejestrowane 982 osoby, z czego 578 stanowiły kobiety. Bez pracy częściej pozostają osoby w wieku 25-34 lata (270) oraz 35-44 (265), jak również 45-54 (172 osoby). Najtrudniej pracę znaleźć osobom z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (251).

Aż 292 bezrobotnych pozostaje bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Są to głównie bezrobotni korzystający z opieki społecznej, samotnie wychowujący dzieci.

W 2017 roku w PUP zarejestrowanych było 67 osób niepełnosprawnych i 3 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy. W 2018 roku niepełnosprawnych bezrobotnych było 53 i 1 osoba niepełnosprawna poszukująca pracy.

W 2018 roku PUP Skierniewice dysponował kwotą 5 512 200 zł na programy związane z aktywizacją bezrobotnych. Z tych pieniędzy finansowano prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, staże, jednorazowe wsparcie na podjęcie działalności gospodarczej, refundację doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy, refundację wynagrodzenia osób do 30 roku życia.

Mając na uwadze powyższe dane, do udziału w programie będą kwalifikowane wszystkie osoby wymagające pomocy w miarę posiadanych środków finansowych. Osoby, które nie mogły skorzystać z pomocy w chwili zgłoszenia się po nią, powinny zostać przyjęte przez specjalistów niezwłocznie, kiedy zaistniała przeszkoda zostanie wyeliminowana.

II. 3. Opis obecnego postępowania w Mieście Skierniewice

W Mieście Skierniewice istnieją żłobek, przedszkole oraz szkoła podstawowa z oddziałami integracyjnymi, a także Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy i Warsztat Terapii Zajęciowej. Przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Skierniewicach oraz przy dwóch przychodniach zdrowia funkcjonują poradnie zdrowia psychicznego, a do dyspozycji dzieci i młodzieży jest Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skierniewicach. Prężnie

działają organizacje pozarządowe, które organizują nie tylko formy terapii dla swoich podopiecznych, ale również zapewniają wsparcie opiekunom i rodzicom osób niepełnosprawnych. Niestety, dużym problemem w Mieście Skierniewice jest zapewnienie wsparcia osobom dorosłym z chorobami umysłowymi, psychicznymi i zaburzeniami całościowymi, które nie zostały zakwalifikowane do uczestnictwa w WTZ.

II.3.1. Poradnie przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym:

II.3.1.1. Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym, ul. Wita Stwosza 1, 96-100 Skierniewice. W poradni pracuje dwóch psychologów i dwóch psychiatrów. Przyjęcia do psychologa odbywają się ze skierowaniem lekarskim, a przyjęcia do psychiatrii odbywają się bez skierowania. Pacjent zobowiązany jest do podania numeru PESEL. Poradnia pracuje 5 dni w tygodniu.

W 2018 roku w poradni leczonych było 1 203 pacjentów (w 2017 roku – 1 253 pacjentów). Ogółem udzielono 3 832 porady (w 2017 – 4 110). U pacjentów, którzy zgłaszają się do poradni, przeważają szeroko pojęte zaburzenia depresyjne, łącznie z zaburzeniami lękowymi i nerwicowymi.

II.3.1.2. Poradnia Leczenia Uzależnień przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym, ul. Jana III Sobieskiego 4 (pawilon C, wejście od strony Al. Rataja). Rejestracja do poradni odbywa się **bez skierowania** lekarskiego. Pacjent zobowiązany jest do podania numeru PESEL. Istnieje możliwość rejestracji telefonicznej. Poradnia współpracuje z ruchami samopomocowymi: Klub Abstynenta „Ametyst”, kuratorzy sądowi, ośrodki pomocy rodzinie.

	2018	2017
Liczba leczonych ogółem	333	421
Liczba udzielonych porad	1833 w tym: lekarz 258 terapeuta 1575	1912 w tym: lekarz 241 terapeuta 1671
Lekarze psychiatrzy pracujący w poradni	1	1
Specjaliści terapii uzależnień	3	3
Pielęgniarka pracująca w poradni	1	1
Inny personel udzielający porad	0	0
Liczba dni pracy poradni w tygodniu	5	5

II.3.2. Poradnie specjalistyczne działające w ramach kontraktu z NFZ w Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej:

II.3.2.1. Medyk Spółka z o.o. Poradnia Zdrowia Psychicznego, ul. Sienkiewicza 1, 96-100 Skierniewice. W poradni porad udzielają: 1 lekarz specjalista psychiatra, 2 psychologów klinicznych, 1 psychoterapeuta. Czas oczekiwania na pierwszą wizytę u lekarza psychiatry wynosi ok. 5 miesięcy, a u psychologa ok. 1 miesiąca. Do najczęstszych rozpoznań należą zaburzenia nerwicowe oraz zaburzenia organiczne.

	2018	2017
Liczba porad ogółem	3126	2726
W tym :		
lekarskie	1883	1835
psychologa	941	601
psychoterapeuty	302	290
Liczba pacjentów	781	740

II.3.2.2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska "Eskulap", ul. Jana III Sobieskiego 29, 96-100 Skierniewice

W roku 2018 r. przychodnia realizowała świadczenia w ramach dwóch poradni, które posiadały i nadal posiadają umowy z NFZ. Są to: **Poradnia Zdrowia Psychicznego (PZP)** i **Poradnia Psychologiczna**. W ramach PZP przyjmują lekarze psychiatry i psychoterapeuci (psychologowie), a w ramach poradni psychologicznej tylko psychoterapeuci (psychologowie). W roku 2018 r. w PZP przyjmował 1 psychiatra i 4 psychoterapeutów, w ramach Poradni Psychologicznej - 4 psychoterapeutów. Liczba przyjęć uzależniona jest od wysokości umowy z NFZ, a w przypadku PZP również od dostępności lekarza. W ramach obu poradni, większość kontraktów z NFZ realizowana była przez psychoterapeutów. W ramach poradni psychologicznej przyjmowane są także dzieci i młodzież, ponieważ jedna z psychoterapeutek jest z wykształcenia również pedagogiem i specjalizuje się w psychoterapii dzieci i młodzieży.

Obecny czas oczekiwania na wizytę u lekarza psychiatry wynosi ok. 3 miesięcy, a do psychologa – 6-8 miesięcy i ze względu na niedoszacowane limity z NFZ, będzie się wydłużał.

W 2018 r. w ramach PZP udzielono 292 porady dla ok. 100 osób - psychiatra, 400 porad dla około 50 osób – psychologowie (proces terapeutyczny dla 1 pacjenta u psychologa to zawsze minimum około 10 spotkań).

W ramach poradni psychologicznej w 2018 r. psychologowie zrealizowali 802 porady dla ok. 100 osób (kontrakt z NFZ obowiązywał od 1 lipca 2018 roku). Większość pomocy udzielano w postaci regularnej, cotygodniowej psychoterapii, prowadzonej przez specjalistów z uznanymi przez NFZ kompetencjami w tym zakresie. Pacjenci to osoby dorosłe i młodzież, ze zróżnicowanymi potrzebami - często tak poważnymi, jak leczenie depresji, innych zaburzeń afektywnych, a także szerokiego spektrum zaburzeń lękowych oraz schizofrenii. Nie można pominąć także tego, że dzięki pomocy uzyskanej na wcześniejszym etapie, pacjenci mogą uniknąć rozwinięcia poważniejszych zaburzeń zdrowia psychicznego.

Wg szacunków przychodni, w 2019 roku poradnie mogą udzielić 1 600 - 1 800 porad dla 200 osób.

II.3.3. Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Skierniewicach, ul. Rybickiego 6, 96-100 Skierniewice. Poradnia zajmuje się pomocą dzieciom i młodzieży. Po przenosinach do nowego obiektu, pracuje 5 dni w tygodniu, a średni tygodniowy czas pracy został wydłużony i w roku szkolnym 2017-2018 wyniósł 48 godzin. W poradni pracuje 8 pedagogów, 7 psychologów, 5 logopedów oraz 1 terapeuta integracji sensorycznej. Każdy merytoryczny pracownik poradni posiada co najmniej dwie specjalizacje. W roku szkolnym 2017/2018 pomocą poradni objętych było 1 036 dzieci. Wydano 368 opinii zwykłych włącznie z opiniami o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz 241 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania oraz zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Średni przybliżony okres oczekiwania na wizytę w poradni wynosi 2-3 miesiące. Z roku na rok poradnia odnotowuje wzrost rozpoznanych przypadków całościowych zaburzeń rozwojowych w postaci autyzmu dziecięcego lub zespołu Aspergera. Rośnie również liczba dzieci i młodzieży ze zdiagnozowanymi zaburzeniami zachowania, w tym zaburzeniami opozycyjno-buntowniczymi, zaburzeniami zachowania i uwagi oraz zespołem hiperkinetycznym, zaburzeniami nastroju oraz zaburzeniami lękowymi.

II.3.4. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice. Jest placówką dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu: lekkim, umiarkowanym, znacznym,

z niepełnosprawnością sprzężoną, z autyzmem. Proponuje wychowankom i uczniom oraz realizuje szeroko rozumianą pomoc specjalistyczną. W ośrodku funkcjonuje Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Małego Dziecka, który obejmuje opieką dzieci od 0 do 6 lat z terenu miasta. Terapia jest dostosowana odpowiednio do zdiagnozowanych indywidualnych potrzeb. Ośrodek zapewnia całościowe oddziaływanie na dziecko i jego rodziców/opiekunów. W ramach Zespołu realizowane są diagnozy funkcjonalne i konsultacje. W SOSW realizowany jest rządowy program "Za życiem".

Prowadzone są specjalistyczne terapie zarówno w zespołach rewalidacyjno-wychowawczych, grupach przedszkolnych (3 grupy dla dzieci ze spektrum autyzmu i jedną dla dzieci z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i sprzężeniami), szkole specjalnej przysposabiającej do pracy i branżowej szkole I stopnia. Odbywają się terapie pedagogiczne, zajęcia z psychologiem, logopedyczne, neurologopedyczne, zajęcia z integracji sensorycznej. Ośrodek prowadzi terapię metodą EEG Biofeedback, terapię metodą Tomatisa, terapię ręki, komunikację alternatywną i wspomagającą AAC, hipoterapię, terapię zachowań (dotyczy uczniów ze spektrum autyzmu), arteterapię, terapię przez sztukę.

Do dyspozycji uczestników terapii są pracownie wikliniarska, plastyczna, ceramiczna i technik plastycznych. Są zajęcia z rehabilitantami i gimnastyka korekcyjna. Funkcjonuje doradca zawodowy podejmujący działania związane z aktywizacją życiową uczniów z wykorzystaniem mieszkania treningowego oraz tworzeniem i wyszukiwaniem bezpiecznych warunków do realizowania treningów pracy.

Aktualnie w ośrodku przeważają uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, ze spektrum zaburzeń autystycznych, ze sprzężeniami. W ośrodku nie ma psychiatry.

II.3.5. Żłobek Miejski „Iskierka” z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Rawska 58, 96-100 Skierniewice;

Żłobek Miejski z Oddziałami Integracyjnymi obejmuje opieką dzieci do 3 roku życia. Pomoc polega na dostrzeganiu rodzących się dopiero problemów. Psycholog działa w żłobku na zasadzie konsultacji i wsparcia rodziców.

II.3.6. Przedszkole Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Skierniewicach, ul. Mikołaja Kopernika 15, 96-100 Skierniewice. Dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oferuje zajęcia ze specjalistami: pedagogiem specjalnym w grupach

integracyjnych, terapii integracji sensorycznej, sali doświadczania świata, terapii pedagogicznej, neurologopedagogiem, psychologiem i rehabilitantem. Wśród osób zatrudnionych znajdują się nauczycielki posiadające dodatkowe kwalifikacje w zakresie: terapii integracji sensorycznej - 2 osoby, sali doświadczania świata (1), terapii pedagogicznej (7), oligofrenopedagogiki (12), wychowania fizycznego i gimnastyki korekcyjnej (3), arteterapii (3), sensoplastyki (1), zajęć logopedycznych (1), zajęć psychologicznych (1).

W roku szkolnym 2018 / 2019 pomocą psychologiczno-pedagogiczną objętych było: 12 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, 9 dzieci posiadających opinię lub informację z poradni psychologiczno-pedagogicznej, 7 dzieci uczestniczyło w treningu umiejętności społecznych, 40 dzieci uczęszczało na zajęcia z terapii logopedycznej, 25 dzieci uczęszczało na zajęcia z terapii pedagogicznej, 3 dzieci odbyło zajęcia z rehabilitantem.

Do placówki uczęszczały dzieci posiadające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, tj. dzieci autystyczne, dzieci z porażeniem mózgowym, dzieci z zaburzeniami sprzężonymi w tym z afazją, niepełnosprawnością ruchową, opóźnieniem umysłowym w stopniu lekkim. U pozostałych dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną najczęściej występujące dysfunkcje to: wady wymowy, opóźnienia rozwoju mowy, problemy emocjonalno-społeczne, deficyty w sferze rozwoju poznawczego (koncentracji uwagi, koordynacji wzrokowo-ruchowej, orientacji przestrzennej), niska sprawność motoryczna. Prowadzone były liczne konsultacje z rodzicami na temat trudnych zachowań dzieci.

II.3.7. Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej, ul. Tetmajera 9, 96-100 Skierniewice. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w Szkole Podstawowej nr 9 im. M. Grzegorzewskiej w Skierniewicach jest organizowana i realizowana w formie:

- działań pedagogicznych i psychologicznych mających na celu rozpoznanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych i wychowawczych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
- zindywidualizowanej pracy z uczniem na dodatkowych zajęciach specjalistycznych,
- bieżącej pracy z rodzicami uczniów oraz ich nauczycielami,
- działań profilaktycznych, interwencyjnych, mediacyjnych.

Na zajęcia specjalistyczne uczniowie są kwalifikowani na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

(wynikające z całościowego zaburzenia rozwoju (w tym autyzmu, zespołu Aspergera), niepełnosprawności intelektualnej, niepełnosprawności ruchowej, niepełnosprawności sprzężonej, uczniowie słabosłyszący, uczniowie słabowidzący), opinii wydanych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną (obniżenie możliwości intelektualnych, wady wymowy, dysleksja, zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym - ADHD, zagrożenie niedostosowaniem społecznym) na wniosek wychowawców klasy bądź rodziców (m. in. problemy związane z kontrolowaniem i wyrażaniem emocji, trudności adaptacyjne, uczniowie zdolni). Są to zajęcia indywidualne lub grupowe (grupa liczy 3-5 osób). Realizowany na zajęciach program jest zgodny z indywidualnymi programami dla poszczególnych uczniów. W szkole pracuje dwóch psychologów (w sumie 40 godzin w tygodniu). W roku szkolnym 2018/2019 systematyczną opieką zostało objętych 119 uczniów (2 uczniów w trakcie roku szkolnego zostało przeniesionych do innej szkoły), w tym z opieki doraźnej korzystało 12 uczniów.

Pomocy logopedycznej udziela dwóch logopedów (w sumie 37 godzin tygodniowo), a terapią logopedyczną zostało objętych 111 uczniów. W zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych, prowadzonych przez dwóch specjalistów (w sumie 32 godziny tygodniowo), uczestniczyło 135 uczniów. Surdopedagog (10 godzin tygodniowo) pracuje z dziećmi z wadami słuchu (12 uczniów), tyflopedagog (9 godzin tygodniowo), pracuje z dziećmi słabowidzącymi (11 uczniów), a 16 uczniów korzystało z zajęć z integracji sensorycznej (16 godzin tygodniowo).

Ponadto pedagodzy szkolni wykonywali zadania z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki oraz pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu doraźnych problemów wychowawczych i opiekuńczych. Pedagodzy szkolni prowadzili również indywidualne zajęcia z uczniami.

II.3.8. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z chorobami umysłowymi i zaburzeniami psychicznymi

II.3.8.1. Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”, ul. Batorego 64h, 96-100 Skierniewice.

Główne cele wynikające ze statutu: zwiększanie aktywności zawodowej, społecznej i fizycznej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i ich rodzin, pomoc rodzinom, prawnym opiekunom osób

niepełnosprawnych w zapewnieniu godnego życia, rozwój i promocja idei społeczeństwa obywatelskiego, budowa społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianie sektora organizacji pozarządowych.

Stowarzyszenie pomaga osobom niepełnosprawnym w trzech jednostkach. Są to:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w skład którego wchodzi: poradnia dla osób z autyzmem, poradnia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz ośrodek rehabilitacji dziennej. Pod jego opieką jest 250 dzieci i młodzieży ze spektrum autyzmu, niepełnosprawnością ruchową i intelektualną oraz zaburzeniami psychicznymi;
- ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy- Pod jego opieką jest 7 dzieci i młodzieży oraz 15 dorosłych z niepełnosprawnością w stopniu głębokim i sprzężoną;
- ośrodek Jana Pawła II- Pod jego opieką jest 13 dzieci i młodzieży oraz 22 dorosłych z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz spektrum autyzmu.

Terapię osobom niepełnosprawnym zapewniają: psycholodzy (3), fizjoterapeuci (8), lekarze psychiatry (2), pedagodzy specjaliści (7), logopedzi (4), terapeuci zajęciowi (5), inni opiekunowie (9).

W sumie w 2018 roku pod opieką stowarzyszenia było 270 dzieci i młodzieży oraz 37 dorosłych.

II.3.8.2. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”, ul. Nowobielańska 92 B, 96-100 Skierniewice.

Główne cele wynikające ze statutu: zwiększanie aktywności życiowej i fizycznej osób niepełnosprawnych, osiągnięcie możliwie pełnego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych, rozwój i wspieranie różnych metod rehabilitacji, obrona interesów osób niepełnosprawnych, wspieranie inicjatyw gospodarczych członków stowarzyszenia, niesienie pomocy osobom objętym działalnością stowarzyszenia, zwłaszcza pomocy organizacyjnej, prawnej, medycznej oraz w razie potrzeby charytatywnej, prowadzenie na rzecz osób niepełnosprawnych działalności opiekuńczej, leczniczej terapeutycznej, edukacyjnej, wychowawczej i sportowo-rekreacyjnej przygotowanie osób niepełnosprawnych do pracy zawodowej.

W ramach realizacji celu statutowego, jakim jest wspomaganie rehabilitacji społecznej i zawodowej, Stowarzyszenie prowadzi **Warsztat Terapii Zajęciowej**.

W 2018 r. z oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjnych w Warsztacie Terapii

Zajęciowej korzystało 40 dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w wieku od 23 do 60 roku życia (w tym: 9 osób z niepełnosprawnością intelektualną, 23 osoby z niepełnosprawnością sprzężoną, 6 osób chorych psychicznie, 2 osoby ze schorzeniami neurologicznymi).

Terapia zajęciowa prowadzona jest w 8 pracowniach: komputerowej, rękodzielniczej, technicznej, plastycznej, gospodarstwa domowego, umiejętności społecznych, przygotowania zawodowego oraz szkole życia z elementami plastyki. Uczestnicy WTZ korzystają także z oddziaływań psychologicznych, terapii logopedycznej oraz rehabilitacji ruchowej.

W ramach nabywania umiejętności posługiwania się pieniędzmi i samodzielnego decydowania o swoich wydatkach, uczestnicy biorą udział w treningu ekonomicznym. Mają także możliwość odbywania praktyk zawodowych (np. w Spółdzielni Inwalidów Zakładzie Elementów Indukcyjnych, firmie „Andex” lub Domu Pomocy Społecznej).

W ramach rehabilitacji społecznej uczestnicy WTZ biorą udział w wyjazdach turystyczno-krajoznawczych, imprezach rekreacyjno-sportowych oraz wydarzeniach artystycznych. Przy Stowarzyszeniu aktywnie działają grupa dziennikarska i teatralna.

Kadra merytoryczna WTZ to: psycholog (1/2 etatu), logopeda (1/4 etatu), instruktor gimnastyki leczniczej (1/2 etatu) oraz instruktorzy terapii zajęciowej (8 etatów). Stowarzyszenie od wielu lat realizuje zadanie publiczne polegające na prowadzeniu działalności terapeutyczno-rehabilitacyjnej dla dorosłych osób niepełnosprawnych współfinansowanego z budżetu Miasta Skierniewice. W ramach realizacji zadania w 2018 r. przeprowadzono warsztaty psychologiczne i zajęcia psychoedukacyjne (prowadzone przez lekarza psychiatrę), a także szkolenie z zakresu prawa dla osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin oraz zajęcia warsztatowe z zakresu dietetyki i zasad zdrowego żywienia dla członków rodzin z zaburzeniami psychicznymi.

W 2018 roku stowarzyszenie w ramach umowy partnerskiej z Miastem Skierniewice oraz łódzkim Stowarzyszeniem Wsparcie Społeczne „Ja, Ty, My” rozpoczęło realizację projektu „POMOC - Centrum Usług Społecznych w Skierniewicach”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” prowadzi działania związane z integracją osób niepełnosprawnych. Podejmuje inicjatywy społeczne, mające na celu wszechstronną pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, rehabilitację społeczną oraz aktywizację zawodową.

II.3.8.3. Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Sobótki”, ul. Aleja Niepodległości 4, 96-100 Skierniewice.

Główne cele wynikające ze statutu: likwidowanie barier społecznych, a tym samym zapobieganie izolacji społecznej, kulturalnej i materialnej osób niepełnosprawnych poprzez: mobilizowanie społeczeństwa do podejmowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych; rehabilitacją społeczną poprzez rozwijanie zdolności i zainteresowań, włączanie ich w życie społeczne i kulturalne środowiska lokalnego; uwrażliwienie na uniwersalne wartości, tradycję i dziedzictwo kulturowe, uświadamianie przynależności do społeczności lokalnej i państwowej; promowanie zdrowego i higienicznego trybu życia, wspieranie w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;

II.3.8.4. Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich AMETYST, ul. Koziatulskiego 3, 96-100 Skierniewice:

Główne cele wynikające ze statutu: zmniejszanie rozmiaru aktualnie istniejących problemów związanych z nadmiernym nadużywaniem alkoholu (uzależnieniem) i przemocą w rodzinie, kompleksowa opieka specjalistyczna nad rodzinami z dysfunkcjami wychowawczymi, zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego, obniżenie śmiertelności i ryzyka zachorowań, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rehabilitacja społeczna osób uzależnionych i ich rodzin, rozwój profilaktyki i przeciwdziałanie przestępczości wśród dzieci i młodzieży, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Skierniewic.

II.3.8.5. F84 Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu, ul. Sienkiewicza 18, 96-100 Skierniewice.

Głównym celem Stowarzyszenia F84 jest pomoc osobom autystycznym i cechami autyzmu, a także wspieranie ich rodzin. Cel ten realizowany jest od 2017 roku.

Opieką Stowarzyszenia objętych jest ok. 20 rodzin z terenu Skierniewic i okolicy. Pod ich opieką znajdują się dzieci oraz dorosłe osoby z całościowymi zaburzeniami rozwoju (autyzm, zespół Aspergera). Dzieci w wieku szkolnym korzystały w 2018 r. z terapii, której celem było wyrównywanie szans edukacyjnych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Tą formą objętych zostało 5 dzieci.

W głównej mierze pomoc udzielana jest rodzicom. W ciągu roku 2017 i 2018 z konsultacji skorzystało ok. 30 rodziców. Podczas tych spotkań udzielane były porady w zakresie doboru metod terapeutycznych i odpowiedniej ścieżki terapii. Rodzice często odwiedzają punkt konsultacyjny tuż po diagnozie nozologicznej poszukując wskazówek,

gdzie dalej uzyskać pomoc na terenie Skierniewic.

Pomoc dla rodziców realizowana jest również w formie szkoleń dla rodziców. Celem ich jest zdobycie wiedzy, jak radzić sobie w codziennym funkcjonowaniu z dzieckiem niepełnosprawnym, autystycznym – radzenie sobie ze stresem, trudnymi zachowaniami dziecka i emocjami pojawiającymi się w sytuacjach trudnych. Z takich form na przestrzeni kilku lat skorzystało ok. 25 rodziców. Organizowane są również krótkie formy 1-2h – grupy samopomocy.

Stowarzyszenie nie zatrudnia na stałe pracowników. Swoją działalność opiera na pracy wolontarystycznej członków, natomiast podczas konsultacji zawsze obecni są pedagodzy specjaliści oraz oligofrenopedagodzy.

Po pomoc zgłosiły się również dorosłe osoby samodzielne w spektrum autyzmu.

Rodzaj udzielanego wsparcia	Liczba beneficjentów	
	2017	2018
Konsultacje przeddiagnostyczne	5	4
Konsultacje podiagnostyczne	3	6
Wsparcie psychologiczne rodziców	12	15
Terapia dzieci autystycznych	0	5
Szkolenia rodziców dzieci autystycznych	16	12
Pomoc dorosłym osobom w spektrum:		
samodzielnym	3	7
niesamodzielnym	0	4
	3	3

III. Cele programu ochrony zdrowia i mierniki efektywności jego realizacji

Cele główne „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Skierniewice na lata 2019-2022+” są spójne z celami założonymi przez Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Łódzkiego na lata 2017-2022, Priorytetami dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla Województwa Łódzkiego na okres od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2021 r. oraz kierunkami działań wskazanymi w dokumentach krajowych: Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

Nadrzędnym celem Miasta Skierniewice w zakresie monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Skierniewice na lata 2019-2022+” będzie gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji poszczególnych zadań wynikających z Programu.

Dane dotyczące realizacji mierników będą wykorzystywane także przy przekazywaniu ministrowi właściwemu do spraw zdrowia rocznych sprawozdań z wykonywania zadań wynikających z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 z dnia 8 lutego 2017 r., sprawozdania będą przekazywane w terminie do 15 dnia maja każdego roku. Sprawozdania zawierać będą odniesienie do stanu wyjściowego oraz wskaźników przedstawionych w załączniku do ww. rozporządzenia.

III. 1. Cel główny 1 – Promocja i profilaktyka zdrowia psychicznego

Celem głównym 1 jest promocja zdrowia psychicznego i profilaktyka zdrowia psychicznego oraz poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Miasta Skierniewice.

Dużym problemem działań w zakresie promocji zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, zarówno w Polsce, jak i w wielu krajach europejskich, jest ich doraźny czy też akcyjny charakter. Są to działania będące wyrazem „mody na zdrowie” lub odpowiedzią na zapotrzebowanie „z góry”. Akcyjność takich działań powoduje, że w zasadzie nikt nie jest w stanie ocenić ich rezultatów. Policzalne są koszty oraz odbiorcy (uczestnicy) akcji, ale niepoliczalne są ich rezultaty. I chociaż trudno, przy mocno ograniczonych środkach finansowych, realizować długofalowe działania, przy odpowiednim zaplanowaniu działań będzie to możliwe.

Realizacja celu powinna iść w kierunku zapobiegania chorobom i zaburzeniom psychicznym, przeciwdziałaniu stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również w kierunku integracji społecznej z chorymi psychicznie. Realizację tego celu należy przyjąć jako zadanie długoterminowe, które polegać będzie przede wszystkim na zwiększeniu liczby działań informacyjno-edukacyjnych przeciwdziałających stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również podejmowanie działań na rzecz promowania wiedzy dotyczącej zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy o zaburzeniach afektywnych i

samobójstwach, zapobieganiu zachowaniom samobójczym oraz używaniu środków psychoaktywnych i „dopalaczy”.

Cel będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

III. 1. 1. Cel szczegółowy 1 – Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży

Podjęmowane działania powinny sprzyjać nabywaniu umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie, poprawie odporności psychicznej oraz redukowaniu narażenia na przemoc bądź inne zagrożenia dla prawidłowego rozwoju dziecka.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba podejmowanych działań z zakresu edukacji oraz promowania i ułatwiania kontaktu z osobami cierpiącymi na choroby psychiczne w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,
- liczba dofinansowanych przez Miasto Skierniewice organizacji pozarządowych oraz innych jednostek, w tym budżetowych,
- liczba przeprowadzonych lub dofinansowanych konferencji, spotkań, pikników, itp. dotyczących zapobiegania chorobom psychicznym oraz zapobiegających stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;

III. 1. 2. Cel szczegółowy 2 – Zdrowie psychiczne osób aktywnych zawodowo

Podjęmowane działania powinny sprzyjać eliminacji czynników wywołujących zagrożenia psychospołeczne. Czynniki najczęściej występują w miejscu pracy i należą do nich: nadmierne obciążenie obowiązkami, niedostosowanie wymagań do możliwości i predyspozycji pracownika, nadmierna rywalizacja wśród współpracowników, niesprzyjająca efektywnej pracy atmosfera.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba podejmowanych innych działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,
- liczba dofinansowanych przez Miasto Skierniewice organizacji pozarządowych oraz innych jednostek, w tym budżetowych,
- liczba przeprowadzonych lub dofinansowanych konferencji, spotkań, itp. dotyczących zapobiegania chorobom psychicznym;

III. 1. 3. Cel szczegółowy 3 – Zdrowie psychiczne osób starszych

Proces starzenia związany jest z utratą równowagi wewnętrznej, pogorszeniem się ich stanu zdrowia z powodu zwiększonego ryzyka występowania chorób przewlekłych, w tym

schorzeń psychicznych. W grupie chorób psychicznych dotykających osoby starsze znajduje się depresja. Jest ona dość rozpowszechnioną w tym wieku chorobą. Jednak często nie da się jej zdiagnozować z powodu innych zaburzeń występujących równolegle, związanych z zaburzeniami organicznymi wywołanymi starzeniem się organizmu. Na pojawienie się depresji u osób starszych często wpływają zmiany zachodzące w organizmie i stres związany ze zmianą trybu życia. Na depresję bardziej narażeni są ludzie, którzy chorowali na nią w przeszłości lub mieli przypadki depresji w rodzinie. Do innych czynników ryzyka należą:

- samotność i izolacja od ludzi,
- utrata sensu życia,
- choroby osób starszych,
- przyjmowane leki,
- lęki (przed śmiercią, a także o pieniądze i zdrowie),
- śmierć członków rodziny, małżonka, przyjaciół, a nawet zwierzęcia domowego.

Podejmowane działania powinny sprzyjać zwiększeniu samooceny osób w wieku starszym, wzmocnienie ich kompetencji i poprawie samopoczucia.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba podejmowanych innych działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego;
- liczba dofinansowanych przez Miasto Skierniewice organizacji pozarządowych oraz innych jednostek, w tym budżetowych,
- liczba przeprowadzonych lub dofinansowanych konferencji, spotkań, pikników, itp. dotyczących zapobiegania chorobom psychicznym;

III. 1. 4. Cel szczegółowy 4 – Zdrowie psychiczne osób z grupy ryzyka

Założenia tego priorytetu będą realizowane poprzez przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i stygmatyzacji osób, które znalazły się w kryzysie psychicznym oraz cierpiących na zaburzenia psychiczne.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba podejmowanych innych działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,
- liczba dofinansowanych przez Miasto Skierniewice organizacji pozarządowych oraz innych jednostek, w tym budżetowych,

- liczba przeprowadzonych lub dofinansowanych konferencji, spotkań, pikników, itp. dotyczących zapobiegania chorobom psychicznym oraz zapobiegających stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi;

III. 2. Cel główny 2 - Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb

Według raportu EZOP niemal 30 procent populacji województwa łódzkiego wykazuje jakiegokolwiek zaburzenia psychiczne i stanowi to najwyższy odsetek w kraju. Choroby psychiczne są jedną z najbardziej zaniedbanych i niedofinansowanych sektorów ochrony zdrowia. Ochronę zdrowia psychicznego powinny zapewniać organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z tego zakresu mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne. Niestety, mimo upływu lat system leczenia psychiatrycznego jest niesprawny i cechuje się deficytem oraz nierównym rozmieszczeniem zasobów oraz dominacją jednostronnej, ubogiej oferty dużych i odległych od miejsca zamieszkania szpitali psychiatrycznych przy znacznym niedoborze opieki środowiskowej.

Według Światowego Raportu Zdrowia WHO zalecenia ogólne dotyczące zdrowia psychicznego to przede wszystkim zapewnienie dostępności leczenia w pierwszym kontakcie, udostępnienie odpowiednich leków wszystkim chorym oraz zapewnienie opieki ze strony społeczeństwa i edukacja społeczności. Cel będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

III.2. 1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Zgodnie ze światowymi trendami, wyrażonymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego (NPOZP), opieka psychiatryczna powinna odchodzić od modelu leczenia stacjonarnego, w którym dominuje pozycja dużego szpitala psychiatrycznego, w kierunku powszechnie dostępnych i zróżnicowanych form opieki środowiskowej. Opieka psychiatryczna powinna stać się opieką środowiskową zorganizowaną w Centra Zdrowia Psychicznego (CZP).

Według wytycznych zawartych w Rozdziale 4 do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 w województwie łódzkim powstanie minimum 12 Centrów Zdrowia Psychicznego dla

dorosłych, gdyż jedno Centrum powinno zostać utworzone na obszarze zamieszkałym przez nie więcej niż 200 tysięcy osób (liczba ludności w województwie łódzkim w 2016 r. wynosiła 2.485.323 - Bank Danych Lokalnych GUS). Zespół dziecięco-młodzieżowy może funkcjonować w ramach jednego podmiotu leczniczego, w integracji z CZP dla dorosłych, tworząc wyspecjalizowany zespół dziecięco-młodzieżowy CZP.

Centrum Zdrowia Psychicznego będzie składać się co najmniej z zespołu: ambulatoryjnego (przychodni), środowiskowego (mobilnego), dziennego i szpitalnego. Podmiot prowadzący CZP może posiadać także umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie leczenia uzależnień. Ponadto, CZP powinno ściśle współpracować z lokalnymi podmiotami świadczącymi oparcie społeczne, aktywizację zawodową i inne formy pomocy dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Podejmowane działania powinny wspierać współpracę lokalnych podmiotów świadczących oparcie społeczne, aktywizację zawodową i inne formy pomocy dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba utworzonych Centrów Zdrowia Psychicznego w Mieście Skierniewice lub jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- liczba nowych miejsc opieki,
- liczba działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do osób niesamodzielnych i ich opiekunów;

III. 2. 2. Poprawa dostępności do różnych form opieki psychiatrycznej

Z Podsumowania realizacji Regionalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Łódzkiego na lata 2011-2015 wynika, że konieczne jest:

a) dostosowanie bazy lecznictwa dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi poprzez:

- zwiększenie liczby miejsc w oddziałach dziennych dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększenie liczby zespołów środowiskowych,
- tworzenie oddziałów psychiatrycznych na bazie szpitali ogólnych lub jako integralnych składników środowiskowych Centrów Zdrowia Psychicznego, w szczególności na terenach, gdzie dostęp do lecznictwa psychiatrycznego jest najbardziej ograniczony,
- zwiększenia liczby miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych/ pielęgnacyjno-

opiekuńczych, tworzenie ośrodków geriatrycznych zapewniających osobom starszym opiekę lekarską oraz psychologiczną,

- zwiększenie liczby miejsc w hostelach,

b) dostosowanie bazy leczenia dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi poprzez:

- utworzenie na wzór modelu CZP dla dorosłych - sieci współpracujących ze sobą placówek, zgodnie z modelem środowiskowym,

- zwiększenie zasobów ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży,

- zwiększenie liczby miejsc w psychiatrycznych oddziałach dziennych dla dzieci i młodzieży,

- zwiększenie liczby zespołów środowiskowych,

- zwiększenie liczby miejsc w hostelach dla młodzieży z zaburzeniami psychicznymi,

c) dostosowanie bazy leczenia dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych poprzez:

- zwiększenie liczby łóżek w oddziałach/ośrodkach terapii uzależnienia od alkoholu, przy jednoczesnym wspieraniu środowiskowych form leczenia uzależnień,

- utworzenie hostelu dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,

- utworzenie oddziału dziennego dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych,

- nieznaczne zwiększenie liczby łóżek detoksykacyjnych dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

W Mieście Skierniewice przy szpitalu ogólnym nie funkcjonuje oddział psychiatryczny, a poradnie zdrowia psychicznego działające w ramach kontraktu z NFZ narzekają na niewystarczające kontrakty. Skutkiem tego jest wydłużający się czas oczekiwania na wizytę u specjalisty, co potęguje wzrost problemów zdrowotnych.

W Mieście Skierniewice konieczne jest dostosowanie bazy leczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi do potrzeb społecznych oraz stworzenie miejsc dziennych i całodobowych, w których osoby z zaburzeniami będą mogły przebywać.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba placówek i organizacji pozarządowych udzielających wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

- liczba podejmowanych innych działań w tym zakresie;

III. 2. 3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Dużym wyzwaniem jest stworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. W sferze społecznej osoby chorujące psychicznie mają trudności z komunikacją i samodzielnością, tj. umiejętnościami dnia codziennego, które mają wpływ na podjęcie pracy zawodowej. Są to m.in. deficyty pamięci, koncentracji uwagi, zaburzenia myślenia, tendencja do izolowania się, lęk przed nawiązywaniem kontaktów społecznych czy niskie poczucie własnej wartości. Jednym z najważniejszych czynników powodujących problemy u osób z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy są ich zazwyczaj niskie kompetencje zawodowe, będące efektem przerwane go procesu edukacji (choroba psychiczna często pojawia się przed 30 r.ż.), co prowadzi do niższego poziomu wykształcenia, a także niskich, zazwyczaj nieadekwatnych do potrzeb rynku pracy, kwalifikacji zawodowych.

Podjęmowane działania powinny być skierowane na podnoszenie kompetencji zawodowych osób z zaburzeniami psychicznymi, integrację społeczną sprzyjającą aktywnemu poszukiwaniu pracy oraz wspieraniu tworzenia miejsc pracy chronionej.

Ważne jest prowadzenie kampanii społecznych i propagowanie wśród lokalnych pracodawców wiedzy o zachowaniach, ograniczeniach, sposobach współdziałania, a także korzyściach płynących z zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba działań podjętych w zakresie aktywizacji zawodowej osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, w tym również z chorobami psychicznymi,
- liczba dofinansowanych przez Samorząd Miasta Skierniewice organizacji pozarządowych.

IV. Planowane działania i zadania

Cel główny 1
Promocja zdrowia psychicznego i profilaktyka problemów zdrowia psychicznego oraz poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Miasta Skierniewice.
Cel szczegółowy 1.1
Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży
Podjęmowane działania powinny sprzyjać nabywaniu umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie, poprawie odporności psychicznej oraz redukowaniu narażenia na przemoc bądź inne zagrożenia dla prawidłowego rozwoju dziecka. Cel szczegółowy 1.1 będzie

realizowany poprzez następujące zadania:

Zadanie		Opis	Realizatorzy	Mierniki
1.1.1	Zapobieganie i wczesne wykrywanie zaburzeń psychicznych	Zadanie może być realizowane poprzez kierowanie na badania do poradni pedagogiczno-psychologicznej dzieci i młodzieży, u których rodzice, opiekunowie, wychowawcy bądź lekarze zaobserwowali niepożądane zachowania. Uwaga powinna zostać zwrócona w szczególności na zaburzenia nerwicowe, stany lękowe, stany depresyjne, stany stresowe czy zaburzenia odżywiania na tle nerwowym	lekarze rodzinni, pracownicy socjalni, rodzice, wychowawcy, opiekunowie	Liczba osób skierowanych na badania
1.1.2	Wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży	Zadanie może być realizowane poprzez udzielanie pomocy i porad pedagogiczno-psychologicznych, które pomogą rozwinąć umiejętność poprawnego komunikowania i funkcjonowania w grupach społecznych, radzenia sobie w sytuacjach stresowych, panowania nad niekorzystnymi emocjami i rozwiązywania problemów	poradnie, placówki oświatowe, NGO	Liczba udzielonych porad
1.1.3	Edukacja i rozwój kompetencji wychowawczych rodziców lub opiekunów	Zadanie może być realizowane poprzez organizację zajęć warsztatowych i szkoleń, w czasie których rozpowszechniona zostanie wiedza na temat zaburzeń psychicznych występujących u dzieci i młodzieży, ich objawów oraz miejsc, gdzie można szukać pomocy	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, poradnie	Liczba zorganizowanych zajęć, warsztatów
Cel szczegółowy 1.2				

Zdrowie psychiczne osób aktywnych zawodowo

Podejmowane działania powinny sprzyjać eliminacji czynników wywołujących zagrożenia psychospołeczne. Cel szczegółowy 1.2 będzie realizowany poprzez następujące zadania:

Zadanie		Opis	Realizatorzy	Mierniki
1.2.1	Zapobieganie i wczesne wykrywanie zaburzeń psychicznych wśród osób pracujących zawodowo	Zadanie może być realizowane poprzez eliminację czynników stresujących pracownika i taki dobór zadań, aby wykorzystać cechy indywidualne pracownika (stan zdrowia, osobowość, doświadczenie zawodowe, umiejętności, zdolności)	lekarze rodzinni, współpracownicy, pracodawcy	Liczba osób objętych pomocą
1.2.2	Wzmacnianie zdrowia psychicznego osób pracujących zawodowo	Zadanie może być realizowane poprzez organizację szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe, poczucie wartości pracownika oraz rozwój kompetencji osobistych	współpracownicy, pracodawcy, doradcy zawodowi	Liczba szkoleń, spotkań i warsztatów
1.2.3	Edukacja i kształtowanie postaw sprzyjających optymalnym dla zdrowia psychicznego warunków w miejscu pracy	Zadanie może być realizowane przez działania zmierzające do eliminacji negatywnych zachowań w pracy. Mogą to być warsztaty interpersonalne, spotkania integracyjne, podejmowanie zdecydowanych działań przeciwko mobbingowi	współpracownicy, pracodawcy, doradcy zawodowi	Liczba szkoleń, spotkań i warsztatów

Cel szczegółowy 1.3

Zdrowie psychiczne osób starszych

Podejmowane działania powinny sprzyjać zwiększeniu samooceny osób w wieku starszym, wzmocnienie ich kompetencji i poprawie samopoczucia. Cel szczegółowy 1.3 będzie realizowany przez następujące zadania:

Zadanie		Opis	Realizatorzy	Mierniki
1.3.1	Wczesne wykrywanie zaburzeń psychicznych, które stanowią w populacji osób starszych istotny	Zadanie może być realizowane poprzez kierowanie na szczegółowe badania tych osób, u których zaobserwowano niepokojące	lekarze rodzinni, pracownicy socjalni, rodzina osoby	Liczba osób skierowanych do poradni

	problem	zachowania oraz akcje informacyjno-edukacyjne	starszej	
1.3.2	Wzmacnianie zdrowia psychicznego osób starszych	Zadanie może być realizowane poprzez udzielanie pomocy i porad przez specjalistów, uświadomienie społeczeństwu problemów, jakie dotyczą osoby starsze, działania na rzecz integracji międzypokoleniowej oraz podnoszenie samooceny osób starszych	psycholog, terapeuta, organizacje pozarządowe	Liczba udzielonych porad

Cel szczegółowy 1.4
Zdrowie psychiczne osób z grup ryzyka

Założenia tego celu będą realizowane poprzez przedsięwzięcia mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i stygmatyzacji osób, które znalazły się w kryzysie psychicznym oraz cierpiących na zaburzenia psychiczne. Cel szczegółowy 1.4 będzie realizowany poprzez następujące zadania:

Zadanie		Opis	Realizatorzy	Mierniki
1.4.1	Organizacja poradnictwa i pomocy dla osób w stanach kryzysu psychicznego	Zadanie będzie realizowane głównie poprzez rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy, wsparciu przy organizacji szkoleń i warsztatów. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na pomoc dzieciom i młodzieży oraz osobom z różnych powodów niesamodzielnym	poradnie, organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń, spotkań i warsztatów
1.4.2	Edukacja i kształtowanie prawidłowych postaw społecznych w stosunku do osób z zaburzeniami psychicznymi	Zadanie będzie realizowane poprzez akcje informacyjno-edukacyjne służące eliminacji negatywnych zachowań w stosunku do osób z zaburzeniami psychicznymi, takich jak stygmatyzacja, napiętnowanie, izolacja	poradnie, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Liczba akcji informacyjno-edukacyjnych

Cel główny 2

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cel szczegółowy 2.1
Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Podejmowane działania powinny wspierać współpracę lokalnych podmiotów świadczących oparcie społeczne, aktywizację zawodową i inne formy pomocy dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego. Cel szczegółowy 2.1 będzie realizowany poprzez:

Zadanie		Opis	Realizatorzy	Mierniki
2.1.1	Wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów, ich rodzin i organizacji pozarządowych, służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Zadanie będzie realizowane poprzez wspieranie działalności organizacji pozarządowych środkami finansowymi przyznanymi na realizację zadań publicznych	Organizacje pozarządowe, Urząd Miasta, MOPR, placówki oświatowe	Liczba, spotkań, warsztatów i szkoleń

Cel szczegółowy 2.2

Poprawa dostępności do różnych form opieki psychiatrycznej

W Mieście Skierniewice konieczne jest dostosowanie bazy leczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi do potrzeb społecznych oraz stworzenie miejsc dziennych i całodobowych, w których osoby z zaburzeniami będą mogły przebywać. Cel 2.2 będzie realizowany przez zadania:

Zadanie		Opis	Realizatorzy	Mierniki
2.2.1	Zwiększanie dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie porad psychiatrycznych i psychologicznych	Zadanie będzie realizowane przez podmioty medyczne posiadające kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia	świadczeniodawcy zadań NFZ	Liczba udzielonych porad
2.2.2	Utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Zadanie będzie polegało na budowie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym. W ramach zadania planowane jest utworzenie miejsc opieki dziennej oraz całodobowej. Realizacja zadania jest uzależniona od pozyskania	Urząd Miasta, organizacje pozarządowe	Liczba stworzonych miejsc

		funduszy na realizację inwestycji oraz jej utrzymanie		
2.2.3	Utworzenie w ramach Centrum Usług Społecznych domu opieki dziennej dla osób z zaburzeniami psychicznymi lub Środowiskowego Domu Samopomocy	Zadanie będzie polegało na utworzeniu w ramach Centrum Usług Społecznych domu opieki dziennej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizacja zadania jest uzależniona od pozyskania funduszy na realizację inwestycji oraz jej utrzymanie	Urząd Miasta, organizacje pozarządowe	Liczba stworzonych miejsc
Cel szczegółowy 2.3 Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi				
Podejmowane działania powinny być skierowane na podnoszenie kompetencji zawodowych osób z zaburzeniami psychicznymi, integrację społeczną sprzyjającą aktywnemu poszukiwaniu pracy oraz wspieraniu tworzenia miejsc pracy chronionej. Cel szczegółowy 2.3 będzie realizowany poprzez poniższe zadania:				
Zadanie		Opis	Realizatorzy	Mierniki
2.3.1	Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej oraz współpraca z warsztatem terapii zajęciowej	Zadanie będzie realizowane poprzez organizację poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi	Centrum Informacji i Planowania Kariery, PUP, WTZ, organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń, warsztatów
2.3.2	Utworzenie stanowisk pracy chronionej lub Zakładu Aktywności Zawodowej	Prowadzenie działań mających na celu przygotowanie osób niepełnosprawnych do pracy na otwartym rynku	Zakłady pracy	Liczba miejsc pracy

IV. 1. Sposób udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach programu

Miasto Skierniewice nie jest podmiotem założycielskim lub też prowadzącym dla żadnego podmiotu leczniczego. Do dyspozycji mieszkańców Miasta Skierniewice w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są poradnie zdrowia psychicznego działające na podstawie kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia, placówki oświatowe prowadzone przez Miasto Skierniewice oraz organizacje pozarządowe i gabinety prywatnych specjalistów.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi pomocy mogą szukać w następujących

placówkach:

- IV.1.1. Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonego, ul. Wita Stwosza 1, 96-100 Skierniewice, tel. 46/833-59-14,
- IV.1.2. Poradnia Leczenia Uzależnień przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym, ul. Jana III Sobieskiego 4 (pawilon C, wejście od strony Al. Rataja), tel. 46 833-04-46,
- IV.1.3. Poradnia Zdrowia Psychicznego przy przychodni Medyk Pro, ul. Sienkiewicza 1, 96-100 Skierniewice, tel. 556-202-020,
- IV.1.4. Poradnia psychiatryczna i poradnia psychologiczna przy Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Eskulap”, ul. Jana III Sobieskiego 29, 96-100 Skierniewice, tel. 46-832-13-29, 833-37-76,
- IV.1.5. Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Skierniewicach ul. Rybickiego 6, 96-100 Skierniewice, tel. 46/833-28-28,
- IV.1.6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice, tel. 46/833-96-00,
- IV.1.7. Żłobek Miejski ISKIERKA z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Rawska 58, 96-100 Skierniewice; tel. 46/880-92-92,
- IV.1.8. Przedszkole Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Skierniewicach ul. Mikołaja Kopernika 15, 96-100 Skierniewice, tel. 46/833-48-38,
- IV.1.9. Zespół Szkół Integracyjnych im. Marii Grzegorzewskiej, ul. Tetmajera 9, 96-100 Skierniewice, tel. 46/833-72-32, 833-81-91,
- IV.1.10. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z chorobami umysłowymi i zaburzeniami psychicznymi:
 - IV.1.10.1* Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”, ul. Batorego 64h, 96-100 Skierniewice, tel. 504-076-640,
 - IV.1.10.2.* Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej” ul. Nowobielańska 92 B, 96-100 Skierniewice, tel. 46/833-39-08 (numer telefonu WTZ przy SONSI),
 - IV.1.10.3.* Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych SOBÓTKI , ul. Aleja Niepodległości 4, 96-100 Skierniewice, tel. 693-444-231, 600-931-562,
 - IV.1.10.4.* Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich AMETYST, ul. Kozińskiego 3, 96-100 Skierniewice, tel. 46/833-11-25,

IV.1.10.5. F84 Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu, ul. Sienkiewicza 18, 96-100 Skierniewice.

IV. 2. Sposób zakończenia udziału w programie

Biorąc pod uwagę fakt, że Miasto Skierniewice nie jest organem prowadzącym ani założycielskim dla żadnego podmiotu leczniczego, o zakończeniu udziału w programie, jak również zwiększeniu dostępności do form pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi będą decydowały kontrakty podpisane przez NFZ z placówkami medycznymi. Miasto Skierniewice dołoży starań w kwestii promocji i profilaktyki zdrowia psychicznego prowadzonej w placówkach oświatowych i w drodze wsparcia udzielanego organizacjom pozarządowym, jak również w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na realizację programów społecznych opracowanych przez instytucje wojewódzkie i ministerialne.

V. Sposób realizacji, sprawozdawczość

V.1. Sposób realizacji

Jako wskaźniki ewaluacyjne przyjęte zostaną:

- liczba przygotowanych i zrealizowanych działań, zadań i przedsięwzięć profilaktycznych,
- liczba osób którym udzielono świadczeń zdrowotnych,
- liczba wykrytych zaburzeń, liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy lub profilaktyki.

Do podmiotów realizujących i współrealizujących program należą w szczególności:

- placówki, z którymi NFZ zawarł umowy na realizację zadań,
- placówki oświatowe, jednostki budżetowe i poradnie dla których organem prowadzącym jest Miasto Skierniewice oraz zespoły i komisje powoływane przez Prezydenta Miasta Skierniewice,
- organizacje pozarządowe.

V.2. Sprawozdawczość

Informacje z realizacji zadań za rok poprzedni będą sporządzane corocznie i przesyłane do Ministerstwa Zdrowia lub do wskazanego przez Ministerstwo Podmiotu w

terminie do 15 maja każdego roku. Prezydentowi Miasta zostanie przedstawiona informacja po zakończeniu realizacji programu.

V.3. Finansowanie programu

Kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację działań w ramach programu będzie corocznie uchwalana w budżecie Miasta Skierniewice. Działania określone w programie planowane są do realizacji w sposób ciągły, jednak uzależnione będą od wysokości środków finansowych, jakimi dysponowało będzie Miasto Skierniewice oraz kontraktów podmiotów leczniczych zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia.

VI. Podstawa prawna programu

Najważniejszymi aktami prawnymi dotyczącymi ochrony zdrowia psychicznego są obecnie Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. Głównym założeniem tych dokumentów jest promocja zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym, ale i poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Zgodnie z treścią Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 „przedmiotowe zadania zawarte w Programie wskazane do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego należą do grupy zadań własnych i finansowane będą ze środków będących w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego”.

Podstawą opracowania „Programu ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Skierniewice na lata 2019-2022+” jest:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz.506 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017r. poz. 458),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 t.j.),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),